

Onor. Biblioteca Universitatii din Cluj Sibiu

Deu Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE vezetésével

A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83 (Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR felelős szerkesztő

Franciaország új utjai

Franciaország politikája új uton halad és mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a legutóbbi hetek nagy fordulatai. Már néhány héttel ezelőtt is tapasztalható volt a nagy változás, amikor Churchill és Roosevelt nyilatkozata elhangzott az Atlanti Óceánon történt találkozás után. Nemcsak a kormány, hanem a francia közvélemény túnyomó többsége is a legnagyobb tartózkodással, sőt hűvösen fogadta az akkor elhangzott nyolc pontot. Az angol propagandának ennél fogva sem a francia sajtóban, sem a francia közvéleményben nem volt igazi hatása. Akad ugyan néhány újság, amely rengeteg fenntartással, úgy ahogy elfogadná még a nyolc pont szellemét, de általában mind a közvélemény, mind pedig a sajtó teljesen elfordult az angolszász ideológiától. Hogy Churchill és Roosevelt programjáról Morras csak szarkasztikusan nyilatkozik, az egyáltalán nem különös. Hogy azonban Frossard, az egykori szocialista és angolbarát miniszter, szintén teljesen eltávolodik az angolszász politika ideáljaitól, az mindenesetre csodálatra méltó. Igen nagy figyelmet érdemel ez a mélyreható változás, amely Franciaországban éppen most tapasztalható. Az angolokkal való együttműködés egykori vezére lapjában eddigi politikáját visszavonva, most a következő érdekes nyilatkozattal szolgál: A régi dal egykor nagyon meghatotta volna és nagy reményekkel tölthette volna el az emberiséget és őt magát is. Ő is valamikor lehetségesnek tartotta az általános leszerelést. Ez az ideológia azonban Franciaország számára kimondhatatlan kárt okozott. A nemzetközi morálban való bizakodás minden felkészülés és belső elkötelezettség nélkül nagyon elpuhította a franciákat. Nem élhetünk tehát többé semmiféle pontok vagy nemzetközi ígéretek ábrándvilágában.

Pétain marsall is az angol követelések ellen szólott legutóbbi nyilatkozatában. Panaszkodott a marsall az amerikai sajtó ellen, amely nem akarja megérteni Franciaország jelenlegi helyzetét. Pétain Franciaországa nem akarja többé az angolszász irányítást követni, mert ez a politikai eszmeközösség, csak szerencsétlenséget hozott az ország számára. De ezenfelül mond még érdekesebbet is az agg marsall. Mondja azt, hogy Franciaországnak másfél évszázad ferracalmi és véres csatái után végre nyugalomra is szüksége van és ez a nyugalom attól függ, hogy egész Európának szintén békessége legyen. Feltétlenül szükséges tehát, hogy Franciaország ezentul a győztesekkel egyetértésben éljen és azzal egyetértésben is dolgozzék.

Látni tehát, hogy Pétain marsall a múlt háború legvitézebb katonája, akinek igazán nem lehet bátorság hiányát a szemére vetni, szintén a békés kibontakozást keresi. Azt óhajtja, hogy Franciaország végre pihenőhöz juthasson. Képzelhassa azt a rengeteg elvesztés, amelyet még a napóleoni háborúk okoztak, majd 1870. évben a múlt és a mostani világháború, amely Franciaország részére lezárult. Így áll Franciaország ebben a pillanatban a hadviselő felekkel szemben és a háború világszerte közepette is egyensúlyi helyzetet keres. Erthető tehát, hogy politikája egyedül a béke szolgálatában áll. Franciaországnak oly sok sorscsapás után végre békességre van szüksége, hogy romjaiból újra felépüljön és nemzeti erejében megújuljon. A belső megerősödés folyamata azonban csak úgy történhetik meg, ha Franciaország nyugodtan dolgozhatik és egy olyan nemzedéket nevel fel, mely szükség esetén odaadó bátorsággal megvédeni is kész a tűzhelyet, az otthonát.

Ez a terv azonban csak a Németországgal való összműködés révén valósítható meg és csak úgy jöhet létre, ha az ország szakít eddigi hagyományos politikájával. Ennek az európai összetartásnak a jegyében indul most Franciaország új politikai utra. Egy olyan utra, amely Európa egységéhez vezet és ennek során Franciaország ismét megkapja azt a jelentős szerepet, amelyre nagy múltja és kultúravezető feljogosítja.

Szentpétervárt a szárazföldi összeköttetéstől teljesen elvágták

Berlinből jelenti a Rador: A vezéri főhadiszállás rendkívüli jelentése szerint a szárazföldi német hadierő könnyű hadosztályai a légierő nagyszerű támogatása mellett Szentpétervártól északnyugatra elérték a Néva-folyót és elfoglalták Schlüsselburg városát a

Ladoga-tó mellett. Schlüsselburg elfoglalásával a német- finn gyűrű teljesen bezárult Szentpétervár körül, a városnak minden szárazföldi összeköttetése megszakadt az ország többi részével.

A legújabb német hivatalos jelentés

A német vezéri főhadiszállás tegnap kiadott harctéri jelentése a következő:

Amint azt már a rendkívüli jelentés közölte, német gyorsalakulatok a légierő támogatása mellett széles fronton elérték a Névat. A Ladoga-tónál levő Schlüsselburg városát egy gyalogezred rohammal elfoglalta. Ezzel most a német- finn gyűrű bezárult a város körül és Szentpétervárt minden szárazföldi összeköttetéstől elvágták. A harci repülők tegnap és az elmúlt éjszaka hadfelszerelési és közellátási üzemeket bombáztak Szentpétervártól. A német légierő egy másik támadása Moszkva ellen irányult.

Az Atlanti-óceán északi részén a német tengeralattjárók négy ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el, összesen huszonegyezeröttszáz tonna árutalammal.

A német légierő szeptember 9-re virradó éjjel a brit szigeten, York grófságban katonai berendezéseket, Great-Yarmouthban pedig kikötőberendezéseket bombáztak.

Szeptember 8-ra virradó éjszaka a német harci repülők a szuezi öbölben levő ellenséges hajók ellen

intézett támadása során kitünő eredményeket értek el. Egy hétezer tonnás tankhajót elsüllyesztettek, míg további öt nagy kereskedelmi hajót súlyosra megrongáltak.

Az ellenséges repülők a legutóbbi éjszaka Németország nyugati és délnyugati része fölé repültek. A bombatámadások következtében Kassalben a polgári lakosság halottakat és sebesülteket vesztett. A légelhárító tüzérség egy angol bombavetőt lelőtt.

A messze Északon küzdő csapatok ellátása érdekében teljesített kísérő szolgálat közben a Bremse nevű 1400 tonnás iskolahajót az északi norvég vizeken rossz látási viszonyok következtében angol tengeri erők támadták meg. Ez az ellenséges erő egy cirkálóból és két torpedórombolóból állt. A hajókaraván védelmében a Bremse harcbaesátkozott az ellenséges erőkkel és rövid, de heves küzdelem után, több torpedótalálat következtében elsüllyedt. A Bremse legénységének vitéz magatartása lehetővé tette, hogy a német hajókaraván sérülés nélkül eljusson rendeltetési helyére. A Bremse legénységének egy részét megmentették.

Megbénult az északi szovjet erődítmény-rendszer

Berlinből jelenti a Rador: A német csapatok Szentpétervárt elszigetelték, az északi szovjet erődítmény-rendszert pedig megbénították. Szentpétervár

ostromával kapcsolatosan heves tüzérségi tevékenység folyik a Hangő-félszigeten, melyet a német légierő is ismételtén bombáztak.

A németek visszaverték a szovjet ellentámadási kísérleteket

A Rador berlini jelentése beszámol arról, hogy a keleti arcvonal különböző pontjain a bolsevisták ellentámadásait a szovjet súlyos veszteségei mellett, visszaverték.

Gomel környékén, ahol a bolsevisták mindenáron megakarták akadályozni a német csapatok előretörését, minden szovjet kísérlet meghiúsult.

Gomel városa, mely jóval a német front mögött van már, a londoni híresztelésekkel szemben, egyszer sem került a harcok során a bolsevisták kezére. A várost a német csapatok biztosan tartják.

Az eddig érkezett jelentések szerint a bolsevisták szeptember 7-én összesen hetvenegy repülőgépet vesztettek, amelyek közül hatvankettőt légiharcban lőttek le, míg kilencet a földön semmisítették meg.

Szeptember 7-én a német légierő sikeresen folytatta az Odesszánál bekerített ellenséges csapatok bombázását.

A német támadás csapatösszevonások és menetoszlopok, valamint gépjárműoszlopok ellen irányult. Ezeket egy a város belsejében, mint a külső negyedekben

részben megsemmisítették, részben szétszórta. A krími félsziget nyugati partja közelében a német harci repülőgépek vasárnap több támadást intéztek szovjet hajók ellen. A támadások következtében egy hattezer tonnás kereskedelmi hajó kigyulladt és elsüllyedése bizonyosra vehető. Ezenkívül megrongáltak még két szállítóhajót. Az egyik tízezer, a másik ötezer tonnás volt.

FINN SIKEREK

Helsinki-ből jelenti a Rador: A finn hadsereg főhadiszállása közli, hogy a finn repülők a Murmansk vasútvonalon egy hatvan kocsi-ból álló löszert szállító vonatot bombáztak és

ötven vasuti kocsit elpusztítottak.

Keletkaréliában folytatják az ellenséges állások, szállások és motorizált osztagok bombázását, amelyeket gépfegyvertűzzel is elársztottak. Három szovjet vadászrepülőgépet elpusztítottak. Ezenkívül hivatalosan megerősítik, hogy a finn csapatok elfoglalták a karéliai földszoroson, a Ladoga-tótól tizenhat kilométernyire levő Aunus városát.

Kiev is Szentpétervár sorsára jut

Berlinből jelenti a Rador: Moszkvából érkezett hírek szerint a szovjet fővárosban még hallgatnak Schlüsselburg elestéről, balsmerik, azonban, hogy Szentpétervárt elvágták Moszkvától. Amint Kiev városát illelti, ott is tartanak a német támadástól.

A Rador berlini jelentése szerint hétfő éjjel a német harci repülők Moszkva hadifortosságú berendezéseit bombázták. Egy gépkocsigyárat több telitalálat ért, több ponton tüzek keletkeztek. A bekerített Szentpétervár ellátási lerakatait egy erős német légi kötelek szintén igen eredményesen támadta.

Hitler vezér és kancellár választávirata Antonescu marsallhoz

Bucurestiből jelenti a Rador: A háboru harmadik évének kezdetén Antonescu Ion tábornagy-államvezető a hadsereg és az ország nevében üdvözlő táviratot intézett Hitler vezér és kancellárhoz, aki most a következő választ küldötte:

Tábornagy ur, melegen köszönöm Önnek azokat az üdvözlőleveleket, amelyeket a háboru harmadik évének

kezdetén hozzám intézett. Nagy meglepetésemre szolgál, hogy a vitéz román csapatok olyan rövid idő alatt felszabadították a román földet a szovjet iga alól. Meggyőződésem, hogy a hűséges fegyverbarátságban minden időre megóvja Romániát ettől a veszélytől. Öszinte üdvözléssel

HITLER ADOLF

A Stefani jelenti:

A bolgár csapatok nem lépték át a török határt

Ankarából jelenti a Rador: A Stefani hírszolgálati ügynökség munkatársa közli: Mértékadó helyen teljesen alaptalannak minősítették a londoni rádió bolgár nyelven leadott hírét, mely szerint bolgár csapatok átlépték volna a török határt. Ez a hír, mint a többi is, az angol-szovjet hazugsághadjárat műve, — hangoztatják az említett helyen — és így szeretnék el-

mérgesíteni a tengelyhatalmak és szövetségeseik viszonyát Törökországgal.

RÁDIÓHALLGATÁSI KORLATOZÁSOK BULGÁRIÁBAN

Szófiából jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség munkatársának értesülése szerint a szombati bolgár minisztertanács határozatot hozott, amelynek értelmében megtiltják bizonyos rádióadások hallgatását.

Ki lesz Churchill utóda?

Berlinből jelenti a Rador: Londoni politikai körök az utóbbi napokban komolyan foglalkoztatja az a kérdés, ki lesz Churchill brit kormányelnök utódja.

Ezidőszerint még nem tudják, mily körülményből kifolyólag került szőnyegre ez a kérdés.

Három újabb incidens történt az éjszakai órákban Párisban

Párisból jelenti a Rador: Szombatról vasárnapra virradó éjjel három incidens történt Párisban.

Éjjel féltizenkettőkor az Aboukir-utcában egy polgári ruhába öltözött német vasuti tisztviselőt két egyén megtámadott.

Körülbeül ugyanebben az időben a La Fontaine-aton egy kerékpáros merénylő két revolverlövést adott le egy német altisztre, aki egy nő társaságában haladt az utcán. A merénylő

eltűnt.

Valamivel később egy gépkocsiszinben, a Felicien David-utcában, tűz ütött ki. A gépkocsiszint ezidőszerint a német tengerészet szolgálatára foglalták le. A tüzet elfojtották. A vizsgálat során megállapították, hogy

a gépkocsiszint egyszerre több ponton gyújtották fel.

Az épület első emeletén megtalálták egy gyújtóbomba maradványait. Az okozott kár nagy.

Angol és kanadai csapatok szálltak partra a Spitzbergákon

Angliába szállították a Spitzbergákon élő bányászokat

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint a Reuter brit hírszolgálati ügynökség egyik közléséből kitűnik, nemrég angol és kanadai csapatok szálltak partra a Spitzbergákon (szigetcsoport az

Északi Jeges-tengeren). Az ottani bányászok nagyrészt, hozzátartozóikkal együtt Angliába szállították, ahol a szövetségesek háborus erőfeszítéseinek szolgálatába állítják őket. (Rador.)

Haladéktalanul hazaszállítják a brit birodalomban élő japán alattvalókat

Tokióból jelenti a Rador: Toyoda külügyminiszter kijelentette, hogy a brit birodalom különböző pontjaira három japán hajót küldenek a japán alattvalók haladéktalan hazaszállítása céljából.

A japán kormány képviselője a legutóbbi sajtóértekezleten hangsúlyozta, hogy nincsenek folyamatban

tárgyalások Tokio és Washington között a tengeri forgalom újrafelvétele céljából. Ismeretes, hogy Japán és Amerika között a tengeri forgalom, — a japán, illetve amerikai javak kölcsönös befagyasztása óta — szünetel.

A teheráni kormány még nem válaszolt a brit-szovjet jegyzékre

Moszkva és London türelmetlen

Newyorkból jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda ismerteti az „Associated Presse” táviratát, mely londoni mértékadó körök kijelentéseit ismerteti az iráni eseményekkel kapcsolatban. Londonban úgy tudják, hogy Anglia és a Szovjetunió ragaszkodik ahhoz, hogy a teheráni kormány minél előbb fogadja el a feltételeiket, bár ultimátumot nem intéztek Iránhoz.

Ellenkező esetben az angolok és a bolseviták a legdurvább intézkedéseket alkalmaznák.

SZOVJET-TERROR AZ ELFOGLALT IRÁNI TERÜLETEKEN

Stockholmból jelenti a Rador: A „Göteborgs

Posten” című svéd lap ankarai levelezőjének tudósítását közli, melyből megállapítható, hogy

a szovjet csapatok Iránban, az általuk elfoglalt körzetekben, a menekültek kijelentése szerint, nagy terrort fejtenek ki.

Sok egyént letartóztattak, többeket törvényeségi eljárás nélkül kivégeztek. Magában Tebriszben hatvanhét iráni alattvalót agyonlőttek a bolsevisták,

több száz embert pedig lecsuktak, ezek javarészt a Szovjetunió belsejébe viszik számkivetésbe.

Jegyzeti már visszacsatolási költsönt

Az angolok már lemondtak a győzelemről

Madridból jelenti a Stefani-iroda: A spanyol lapok első helyen közlik a londoni „News Statesman and Nation” című hetilap cikkét, amely megállapítja, hogy a tengely sorozatos sikerei után lehetetlen bizni Angliai európai győzelmében. A spanyol újságok ezzel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a cikk élesen jellemzi az angolok borulását.

Zarándokok a pápánál

Vatikánvárosból jelenti a Rador: Öszentsége XII. Pius pápa hétfőn ezer zarándokot fogadott kihallgatáson.

Roosevelt vatikáni megbízottja Madridban tárgyal

San Sebastianból jelenti a Rador: Myron Taylor, Roosevelt vatikáni megbízottja a madridi amerikai nagykövettel tárgyal. Leahy tengernagy, vichy amerikai nagykövet visszautazott állomáshelyére.

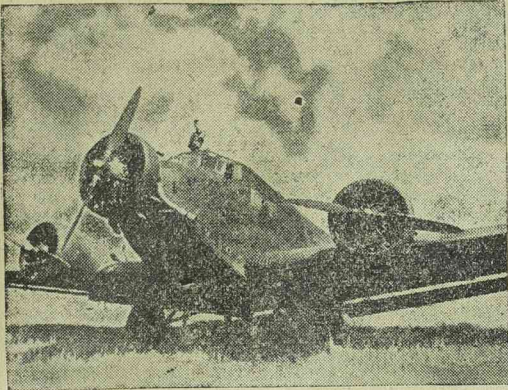
Könyvsikkasztók és könyvtolvajok

Könyvsikkasztónak nevezzük a szellemi örömköztetőket, akik a szerzetreméltó képviselőjét, aki nem a saját tőkéjét fekteti a vállalkozásba, hanem elkéri a könyvet barátjától, vagy ismerősétől „néhány napra” és aztán végleg megfeledekzik arról, hogy visszaadja. Ennek a sportnak azonban csak nagyobb városban van értelme, mert a jó vidéken a körforgalom útján a mű bizonyos idő múlva mégis csak visszaérkezik a gazdához. A városban azonban már sokkal jobban kifizeti magát ez az ingyen és bérmentes önképzés. Vannak nagyon sokan, akik igen szép könyvtárt állítanak össze ilyen módon a muló esztendő folyamán.

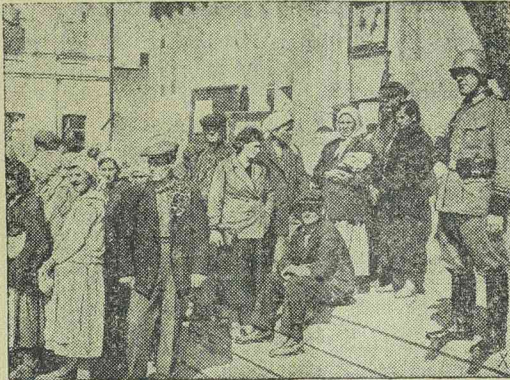
Vannak azonban hivatásos könyvtolvajok is, akik egyszersmind ennek a mesterségnek minden rizikóját vállalják, akik nagyon értékes könyveket, vagy okmányokat lopnak, hogy ezeket azután értékesítsék. Így nagy port vert fel annak idején a szentpétervári ösnyomtatványtolvajlás. A tettes a cári udvari könyvtárnak volt az öre. Egész köcsira való könyvet hordott össze oly módon, hogy azokat nadrágtartójával a hátára erősítette, majd hatalmas bő galléros köpenyvel leplezve természetellenes kövérségét, suhant ki az ajtón. Végül mégis rajtacsípték és számos esztendőn át Szibéria ólombányáiban elmélkedhetett tetlen szomorú következményeiről. Hasonló volt a haarlami eset is. Ott egy közismert mügvűjtő garázdálkodott a könyvtárban, akire senki sem mert gyanazkodni, tekintettel előkelő állására. Végül mégis elfogták a nagyméltóságu könyvszarkát, aki nemcsak állásáról mondott le, hanem szegényében még az országban is elköltözött. Így lesznek olykor könyvtolvajok különben kitűnő emberek is, amint hajtja őket erre vagy a birvágy, vagy egy csillapíthatatlan titokzatos szenvedély.

Fordításokat

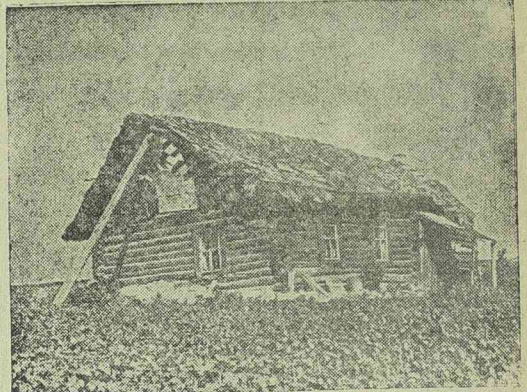
magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalok. Timișoara III, Strada Rusuanu Şiri 2 szám

Német nehézbombázó utra készen a keleti fronton

Szolnoks lakossága a német városparancsnokság utasításait várja

A szovjet uralom alatt a paraszt ilyen szánalmas otthonnal rendelkezett

A becsület és a harc nagy napjai

Öfelsége I. Mihai király és Antonescu marsall táviratváltása a trónralépés első évfordulóján

Bucurestiből jelenti a Rador: Öfelsége Mihai király trónralépésének egy éves fordulójára alkalmából Antonescu Ion tábornagy-államvezető a következő táviratot intézte az uralkodóhoz:

Uralkodásának egy éve után kérem Felségedet, fogadjon kívánságomat arra nézve, hogy Felséged uralkodása alatt a román nép a becsületnek és haronak ugyanazokat a lapjait írja, mint az elmúlt évben,

teljesüljön minden törekvése és joga.

ANTONESCU ION, tábornagy

A táviratra Öfelsége így válaszolt:

Hálás vagyok Önnek a dicsőség ama lapjaiért, amelyeket ebben az évben a román nép könyvébe írt. Isten segítsen, hogy minden román törekvése teljesüljön.

MIHAI

Minisztertanács behatóan foglalkozott a visszacsatolt területek újjáépítésének kérdéseivel

Bucurestiből jelenti a Rador: Szeptember 5-én és 6-án Antonescu Ion tábornagy-államvezető elnökléssel minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjain kívül résztvett Voiculescu Constantin tábornok Besszarabia és Calotescu Corneliu tábornok Bukovina kormányzója, Ottulescu Alexandru a nemzeti bank kormányzója és Orezeanu ezredes a CFR vezérigazgatója.

Antonescu tábornagy-államvezető, miután ismertette a katonai helyzetet, köszönetét fejezte ki Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettesnek a távollétében tanúsított odaadással és hozzáértéssel, amelyet munkájában kifejtett,

ugyanakkor köszönetét fejezte ki a kormány tagjainak is. Az államvezető utasításokat adott Besszarabia, Bukovina és a dnyeszterentuli tartomány közigazgatási, gazdasági és pénzügyi megszervezésére nézve. Ennek során rámutatott

az anyaország és az új tartományok közötti közlekedési, ellátási és árucere probléma fontosságára.

Vázolta a felszabadított területek kormányzóinak a kormánnyal történő együttműködését, aminek érdekében valahányszor ezeket érdeklő kérdést tárgyalnak, a kormányzók résztvesznek a minisztertanács ülésén.

A minisztertanács ezután megvitatta a besszarabiai városok, elsősorban Chisinau újjáépítését, a munkálatok tervszerű végrehajtását, valamint

a chisinaui székesegyház előtt felállítandó mauzóleum építését,

ahol az elesett katonák nyugalóhelyre találnak. Elhatározták, hogy a közérdekű munka keretében a vasutak és országutak újjáépítésénél igénybe veszik a katonai előképzősök közreműködését.

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes ismertette

az állami közigazgatás és a rendőrség újjászervezésének alapelveit,

majd Antonescu tábornagy ismertette a felszabadított tartományokba helyezett tisztviselők fizetésének módjait és a telepítés irányelveit. Elhatározták, hogy

a legszigorúbb büntetést — bizonyos esetekben halálbüntetést — vezetnek be a közpénzek sikkasztóira és a katonaszökevényekre.

Rosetti Radu tábornok nemzetművelési miniszter beszámolt az új tartományok iskoláinak helyzetéről és ismertette a tanintézetek felszerelésének szükségességét.

India szabadságvezérét szigorított felügyelet alatt tartják az angolok

Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: Bombayból érkezett hír közli, hogy az indiai brit hatóságok szigorú felügyelet alá helyezték Mohandasz Karamesad Gandhit, akinek íckikeit cenzurázzák, vagy megsemmisítik, lapját pedig, a „Haridjan” nevű újságot betiltották.

Az angolok eme intézkedéseket azért hozták, mert Gandhi ellenszegül minden olyan kísérletnek, amely India hadbalépésére irányul. A hindu nép körében az angol eljárás mérhetetlen elkeseredést szült.

A NTI egy másik jelentése szerint a hindu nacionalisták a brit hatóságok ama terveit, hogy újabb bennszülött hindu korosztályokat sorozzanak be, teljes mértékben ellenzik. (Rador.)

A „Hermion” brit cirkáló földközi-tengeri kalandja

Ismeretlen tengeralattjáróba ütközött, — de még mindig kérdés, vajjon nem-e csak — papíron?

Berlinből jelenti a Rador: Illetékes olasz és német hatóságok közönséges kitalálásnak minősítik a Reuter brit hírgyűjtőnek ama állítását, mely szerint ezelőtt néhány nappal a Földközi-tengeren

a „Hermion” nevű angol cirkáló összeütközött volna egy olasz tengeralattjáróval és elsüllyesztette volna azt.

Körütekintő vizsgálat folyamán megállapítást

nyert, hogy egyetlen olasz tengeralattjárót sem tetek tönkre, illetve süllyesztettek el a brit tengeri erők.

Ha a „Hermion” cirkáló mégis beütközött valamely tengeralattjáróba, vagy támadást indított elene, az

nem lehetett más, mint egy brit buvárnaszád.

Bombatalálat következtében elsüllyedt egy amerikai hajó a Vörös-tengeren

Washingtonból jelenti a Havas-OFi ügynökség: Minisztériumi közlemény jelent meg arról, hogy egy amerikai kereskedelmi hajót a Vörös-tengeren egy repülőgép bombával eltalált és elsüllyesztett.

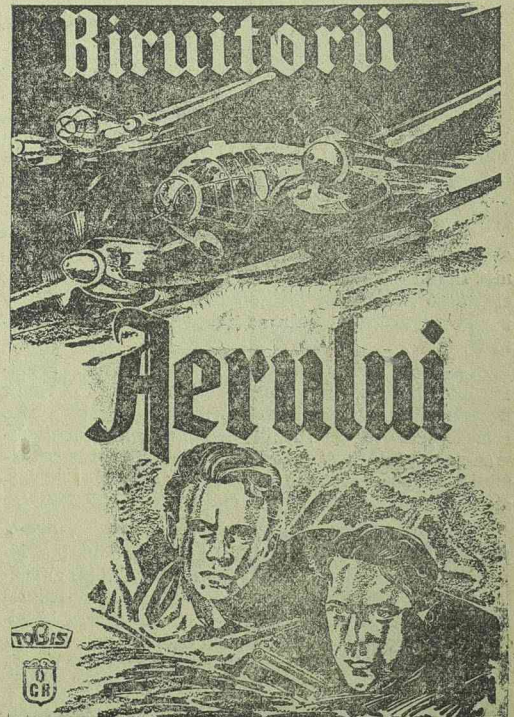
Svédországot senki sem fenyegeti

Stockholmból jelenti a Rador: Hansson svéd miniszterelnök az elmúlt napokban beszédet mondott, anélkül, hogy állást foglalt volna a kül- és belpolitikai problémák tekintetében. A kormányelnök többek között kijelentette, hogy Svédországot senki sem fenyegeti, mindazonáltal éberem kell őrködni. A szónok elítélően nyilatkozott a kötelességeikről megfélekedzőkről, azokról, akik Svédország állampolgárai, de olyan vágyak után futkosnak, melyek nem svéd érdekek.

FORUM ARAD — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

Ma nagy szezonnyitó filmbemutató!

Egy filmóriás, amely a német győzelmet illusztrálja a keleti fronton és amely bebizonyítja, hogy a most folyó háborút modern, jól felszerelt légi haderővel lehet csak megnyerni.

A levegő hősei

„Lützow-brigád”

A főszerepekben: Cristian Kayssler, Hermann Braun, Heinz Welzel, Hannes Keppler. — Rendezte: Hans Bertam — Zenéjét szerette: Norbert Schultze

Műsoron kívül a legújabb 6. sz. háborús híradó és az UFA-híradó külön kiadása „Moszkva lángokban”

Előadások 3:15, 7:15 és 9:30-kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timisoara, I. Bratianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
lel, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hírdetéseknél, közhivataloknak és közüzemeknek, gyár-
naknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési díj kétszerese.

Olaszországban a legfiatalabb nagynya harcminc éves

Mussolini lapja, a Milánóban megjelenő „Il Popolo
d'Italia” külön rovatot nyitott „Nonne giovanissime”
— a legfiatalabb nagynyák — címen. A lap augusz-
tus harmincadiki számában e rovatban érdekes apró-
ságot olvasunk a harmincegyéves, sőt még fiatalo-
bb nagynyákról.

Mária Ardoli páviai asszony (Cergnago) tizenkét
gyermeket hozott a világra. Most negyvenegy éves;
harmincöt éves volt, amikor megszületett az első unokája.
Mária Ardoli asszonynak egyik-másik unokája
idősebb — az ő saját gyermekeinél.

Vagy itt van egy másik eset: Silvia Bagli asszony,
aki 1904 október 12-én született, 1939-ben, tehát har-
mincegyéves korában már nagymama volt: Ines ne-
vű, 1922-ben született leánya nemrég kisfiút hozott a
világra.

Signora Adelaide Bertolani 1905 november 4-én
született, 1922 október 22-én szülte első gyermekét,
akitől 1939 július 5 óta makkegészséges kis unokája
van. „Van-e még nálam is fiatalabb nagynya?” —
kérdézi Signora Bertolani. A választ ugyanez a rovat
adja meg: igenis, van! A legfiatalabb olasz nagymama
ezútszerint nem több, mint harminchárom éves.
(Anyakönyvi adatok szerint és nem egyéni bementés
alapján!) Pia Naldi-nak hívják, a Bologna melletti
Livergnanóban él és már egy hároméves unokája van!
Kilenc gyermeke született eddig, akik közül hatan
élve maradtak. Harmincesztendő korában lett
nagynya! Ez aztán csúcsteljesítmény! El is nevezték
a legfiatalabb olasz nagymamának...

— **Frentiu püspök a blaui görög katolikus érsek-
ség apostoli kormányzója.** A Szentzsék Frentiu Traian
dr. volt lugoji utóbb nagyváradai görög katolikus
püspököt nevezte ki a blaui metropolia apostoli kor-
mányzójává. Frentiu püspök jelenlegi székhelyéről,
Beiusról kormányozza egyúttal az érsekséget. Hossu
Iuliu dr. kolozsvári görög katolikus püspököt a
Szentzsék a nagyváradai görög katolikus püspökség
apostoli kormányzójává nevezte ki.

— **Izstambulba érkezett a török köztársasági
elnök.** Izstambulból jelenti a Stefani-iroda, hogy Iz-
met Inonu török köztársasági elnök Kisáziában tett
ellenőrző körutjáról Izstambulba érkezett. Néhány
napi ottartózkodás után az elnök visszatér Anka-
rába.

— **Neves német újságíró Bucarestiben.** Bucu-
restiből jelentik, hogy Megerle Karl dr., a Berliner
Börsenzeitung külpolitikai rovatvezetője hétfőn este
Bucarestbe érkezett. Az ismert német közíró az ál-
lomások Badauti Alexandri, a sajtó- és propaganda-
minisztérium vezértitkára, valamint a német követ-
ség sajtóattaséja fogadta.

— **Amerikaj légítámaszpont — Afrika nyugati
partján.** Newyorkból jelenti a Rador: Az amerikai la-
pok jelentik, hogy a libériai Monroviaba több ameri-
kai mérnök érkezett, hogy ott légi támaszpontot léte-
sítsenek. A légi támaszpont leszállóhely lesz a közel-
kelet felé igyekvő amerikai repülőgépeknek. Libéria
nyugati partvidékén szintén több támaszpontot létesi-
tenek.

— **Az „Internacionálé” egy londoni istentisztele-
ten.** Stockholmból jelenti a Rador: A Svenska Mor-
genbladet arról értesült Londonból, hogy a londoni
szovjet nagykövetség tagjai résztvettek a szovjet győ-
zelem érdekében tartott istentiszteleten. A svéd újság
kiemeli azt a tényt, hogy az istentisztelet alatt az
„Internacionálé” játszottak orgonán.

— **A windsori hercegi pár Washingtonba utazik.**
Washingtonból jelenti a Havas-OFI ügynökség, hogy
a windsori herceg és felesége szeptember hónap vé-
gén az Egyesült Államok fővárosába érkeztek. A hírt
az ottani angol nagykövetség hozta nyilvánosságra,
ahol a hercegi pár egy napos tartózkodása idején meg-
száll. Ez az első eset a windsori herceg nőtülése óta,
hogy Washingtonba utazik.

Az öngyilkosságra való hajlam betegség, amelyet gyógyítani kell

A háború után oly rengetegen lettek öngyilkosok,
férfiak és nők, öregek és fiatalok, de gyermekek is,
hogy helyes, ha ezt a természetit tünetet közlebről
vizsgáljuk meg. Mert valóban nagy szerencsétlenség
egy családra, ha ily módon olyan emberek pusztulnak
el, akik, ha megmentették volna őket, hosszú ideig
egészségesen éltek volna.

Vajjon mi az alapja, a való oka az öngyilkossá-
goknak, eltekintve a melankólikus elme- és idegbeteg-
ségtől, mely szintén meggyógyítható? A helyzet az,
hogy az öngyilkosságra való hajlamosság mögött min-
dig lappang valami lelkihiány. Még akkor is, ha erről az
illető betegnek semmi tudomása nincs, még akkor is,
ha az öngyilkosjelölt súlyos tettét anyagi, családi
vagy más természetű okokkal indokolja. Mindezeknek
az okoknak tragikus szint az a körülmény ad, hogy a
szervezetbe valami rendellenesség van, mely a sőté-
neltelést eredményezi. Az egészséges ideg, az egész-
séges testi és egészséges lelki ember szembenéz a
legsötétebbnek látszó, legragikusabb formában je-
lentkező helyzettel is és talál belőle kivetető utat,
talál rá valami megoldást, nem menekül az öngyilkos-
ságba. Kétségen kívüli az is, hogy az öngyilkosságra
való hajlamosság örökölhető, ez is azonban inkább
valami lelki vagy idegibaj formájában. Ezért gyógyí-
thatók az öngyilkosságra való hajlamosak. Persze oly
mértékben, mint amily mértékben képes egyes beteg-
ségeket meggyógyítani az orvos, a tudomány mai ál-
lása mellett.

A háború utáni élet kataklizmáiban vergődők, re-
ményvesztetten rőtíták az utcát, úgy gondolták nincs
számukra más, csak az öngyilkosság, a valóság pedig
az, hogy ezeknél az embereknél a nélkülözések meg-
változtatták az agy, a szív, a máj működését, minek
következtében hiányzott náluk a fegyelműző, küzdő
erő. A hiányos táplálkozás befolyásolja az agyszövetek
egészségi állapotát is, hatással van az ideg ingerül-
letet okozó kémiai anyagok szaporodására, minek kö-
vetkeztében betegségi állapot áll elő, mely sugalmazó-
ja lesz az öngyilkossági hajlamnak. A betegség igen
veszedelmes, melvél sajnos, nem vesz észre sem a
család sem a háziorvos s ha észreveszi, nem tudja
szervekezelni, mert kevés olyan kórház van, ahol
ezeket a súlyos betegségeket szakszerűen kezelni és he-

lyesen ápolni lehetne. A kezeléscéja ugyanis, a testi
és lelki egészség gyors helyreállítása, tehát párhuzam-
os, testi és lelki kezeléssel lehet szembe, ahol az Insulin
mellett az ópium, a C- és A-vitaminok játszanak a főszere-
pet és a szuggesztív. Nehéz, de nem hiábavaló orvosi
munka a megrögzött, csökönnyös öngyilkossági haj-
lam tökéletes meggyógyítása.

Az öngyilkosságra hajlamos emberek ezrei szá-
ladgálnak az utcákon és sokszor maguktól is meg-
gyógyulnak, ha valami váratlan szerencsés fordulat
éri őket, vagy egyéb körülmények következtében si-
kerül áthidalniuk a veszélyes időszakot. Az erkölcsi
sérelemek ugyancsak nagy szerepet játszottak minden-
kor az öngyilkosok történetében. A helyzet azonban
nagyjából itt is ugyanaz: szervezetünkben valami za-
varó körülmény van jelen s ez az oka, hogy a sérelem
hatványozott mértékben ütődik a lelkünkhez. Még
azok a tömeges öngyilkosságok is, melyekről a törté-
nelem tud, lelki defektusok, idegbeli állapotok követ-
kezménye. Tudjuk, hogy a spanyol hóditók hatalmába
került indiánok törzsei egymást ölték meg, tömegesen
pusztították el magukat, mert úgy érezték, hogy a
nagy erkölcsi sérelmet, a megaláztatást nem bírják el-
viselni. A gályarabságra jutott indiánok tilve, vagy
az evező mellett guggolva, követték el az öngyilkos-
ságok sorozatát. Az Antillák-szigetén azok a primitív,
ösbenszilított nők, akik nem akarták megadni ma-
gukat, manioca-levelet ettek, hogy meghaljanak,
vagy mérges növények étegetés révén keletkezett mér-
ges gázokkal ölték meg magukat tömegesen.

Pedig, ha a dolgoknak a mélyére nézünk, még
ezekben a súlyos helyzetekben is volt a szerencsétle-
nek számára más kiút is, mint az öngyilkosság, csak
meg kellett volna látniuk, meg kellett volna keresniük
ezt a másik utat. Ehhez azonban nem voltak eléggé
erősek, nem voltak eléggé egészségesek idegükkel, —
még ősi vadságukban sem. Nem kell ugyanis elfe-
ledni, hogy minden rosszból van valami kiút s ha
egészséges valamely szervezet, az életöztönő olyan
erőssé válik benne, hogy megtalálja ezt a kiutat, anél-
kül, hogy öngyilkosságra gondolna. Mindent egybe-
vetve, az öngyilkosságra való hajlamosság igenis be-
tegség, melvél gyógyítani lehet. (n. e.)

— **A londoni japán követ visszatéréséről még
nem döntöttek.** Tokióból jelenti a Rador: A japán
kormány szövjőve kijelentette, még nem határoztak,
hogy Shigemitsu londoni japán követ visszatér-e ál-
lomshelyére, vagy pedig más nagykövetet neveznek ki.

— **Az amerikai diákság ellenzi a háborús beavat-
kozást.** Newyorkból jelenti az NTI: John O'Brien, a
Notre Dame-ról elnevezett katolikus egyetem tanára
kijelentette az újságírók előtt, hogy az amerikai diák-
ság tulnyomó része ellene van az Egyesült Államok
háborús beavatkozásának. Hozzátette még, hogy az
egyetemi hallgatók körében legutóbb rendezett szava-
zás alkalmával hetvennégy százaléka ellenelt volt an-
nak, hogy az Egyesült Államok a nyugati féltekén ki-
vül expedíciós hadsereget küldjön.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-
féle GENIUS arccrem, esteli és nappali haszná-
latra. 1 tégely ára lei 60.—, GENIUS-puder 1
doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZER-
TÁR, ARAD.

— **Európa legnagyobb hajóemelő berendezése.** Az
Odera-Duna csatorna építésének tervei mind határo-
zottabb körvonalakban bontakoznak ki. A felsőszil-
vázai iparvidék és a délkelet-európai országok közelebb
hozását célzó csatorna építése során a tervek szerint
Európa legnagyobb hajóemelő berendezését építik. A
csatorna és a Duna százhuszhárom méteres víz-
szint különbségének legyőzésére az emelő berendezé-
sen kívül még tíz szilip építésére van szükség.

— **Újabb angol repülőgépszállítványok Szinga-
purban.** Newyorkból jelenti a Rador, hogy az Asso-
ciated Press közlése szerint Szingapurba újabb jelen-
tős számú, legújabb mintájú angol bombavető repülő-
gép érkezett. Az erre vonatkozó hivatalos jelentés
megállapítja, hogy a távolkeleti angol légi erő átütő
ereje jelentékeny mértékben emelkedett.

— **Az ezüsthegy.** Olvastunk a mesékben hegyek-
ről, melyek aranyból vagy ezüstből vannak. Sajnos:
csak a mesékből ismerjük ezeket, mert sehol a világon
nem olyan bazar a természet, hogy ilyen hegyeket
teremtene. De azért a valóság itt is utánozza a mesét:
a délamerikai Bolíviában van egy 1700 méter magas
hegy, a Cerro de Potosi, amelyik alaposan megközelíti
a mesebeli ezüsthegyeket. Évszázadok óta bányásszák
belőle az ezüstöt s még mindig rendkívül gazdag, ki-
meríthetetlen kincseket rejt magában. Egy most köz-
vetített becslés szerint körülbelül kétszáz millió lei
értéjű ezüsttel gazdagította eddig ezt a hegy az em-
beriség ezüstállományát.

— **Felrobbant a kezében a dinamittöltény.** Brad-
ról jelentik, hogy Narita Lazar Mestecan közszépbeli
nyolc éves gyermek egy dinamittölténnyel játszado-
zott, amiközben ez felrobbant és két ujját leszaki-
totta.

— **Százötven éves a világító gáz.** Angliában a
XVIII. század utóján Gey Murdok Vilmos nevű mér-
nök az egyik gyár közhalmazából kiáradó gázt
egy disznóhólyagba felfogta, annak összefogott
csücskébe alkalmas csövecskét dugott és a csövec-
sén lassan kiáramló gázt meggyújtotta, mely kel-
lemes világítást nyújtott. Így született meg 1792-ben
az első világító gáz.

— **Bern alapításának hétszázötvenéves fordulója.**
Bernből jelentik: Bern város most ünnepelte alapítá-
sának hétszázötvenedik évfordulóját. A házakat a
város és a huszonkét kanton zászlója díszítette. Az
ünnepség istentisztelettel kezdődött, majd az ifjusági
szervezetek és a kantonok kiküldöttjei tartottak fej-
vulást.

— **Aki egész életén át az írásjeleket gyűjtötte.**
A nagy mennyiségű könyvtárakban éveken át egy kü-
lönözt figyelt meg, aki nap mint nap, óriási szamu
könyvet tetetett maga elé s azokat rendkívül, fel-
tűnő gyorsasággal olvasta, miközben titokzatos
számjegyeket írt fel noteszébe. Lassanként rájöttek,
hogy ez a különös ember nem azért látogatta a
könyvtárakat, hogy Goethét, Schillert vagy Schopen-
hauert olvassa, hanem kizárólag azért, hogy ezek-
nek a nagy írónak a könyveiben használt írásjele-
ket megszámolja. Az életcéja ennek a furcsa uriem-
bernek ugyan az volt, hogy egy vaskos könyvben,
táblázatok alakjában, hogy kortársait, valamint az
utókor tájékoztassa arról: hány vessző, pont és
gondolatjel van a Faustban és a többi híres német
műveken. A nagy teljesítmények iránt érzéketlen
halál azonban maga is pontot tett ennek a külön-
nek életére s így a tanulmánygyő emberiség elesett
attól az élvezettől, hogy megtudja: hány ezer és
százezer írásjel található a német irodalom kiválóbb
munkáiban.

— **Tolvaj cselédleány.** Turdáról jelentik: Luca
Elena, Nandra községbeli lakos az elmúlt napokban
tért vissza Ploestiből, ahol hosszabb ideig, mint cse-
lédleány szolgált. Luca Elena viselkedése, aki tehenet
vásárolt és nagyobb összegeket adott kölcsön a falu-
belieknek, szemet szart a csendőrségnek. Vizsgálat
indult, amelynek során kiderült, hogy a leány ploestii
gazdájától százötven ezer lei készpénzt és mintegy
nyolcvan ezer lei értékű ékszert lopott.

Az Arad-Mossótytelepi katolikus egyházközség közgyűlése

Az Arad-Mossóty-telepi római katolikus egyházközség vasárnap délután tartotta meg az évi rendes közgyűlést, amelyen, tekintettel, hogy az eddigi vezetőség három évre kapott mandátuma lejárt, új tisztkart választottak. A közgyűlést Györfly Imre plébános imája nyitotta meg, majd üdvözölte a megjelenteket, akik között ott volt Széll Lajos dr. aradi egyházközségi elnök is. Ezután került sor Zsiros Bálint egyházközségi elnök megnyitóbeszédére, aki

ismertette az egyházközség helyzetét és buzdította a megjelenteket a katolikus megújulásra.

Hangoztatta, hogy az egyházközség folytatja a templom felépítésével megkezdett nagy munkáját.

— Kevesebben vagyunk — mondotta Zsiros Bálint elnök — és éppen ezért össze kell fognunk egyházközségünk érdekében, amely összefogás alapja a templom.

Ezután bejelentette az elnök, hogy a vezetőség három évvel ezelőtt kapott mandátuma lejárt és ezért új tisztkart választanak.

Náhlík Antal egyházközségi títikár felolvasta a títikári beszámolót, ismertette a vezetőség három évi munkáját és az elért eredményeket. Beszámolt arról is, hogy

Lakatos Ottó dr. minortia rendfőnök, aradi plébános úgy határozott, hogy a Mossóty-telepi német ajku hívek részére a Mossóty-telepi római katolikus templomban havonta egy németnyelvű szentbeszédet tartanak.

Kristóf András pénztáros felolvasta az előző zárszámadást, valamint a következő évre előirányzott költségvetést. A bejelentéseket és beszámolókat a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Ezután Györfly Imre plébános mondott értékes beszédet, megköszönte a távozó vezetőség önzelen és odaadó munkáját, majd így folytatta:

— Mielőtt rátérnék az új választások megejtésére, kötelességemnek tartom, hogy néhány gondolatmal reávilágítsak a választási paragrafusok irántlan szellemére. A következő új egyháztanács-

nak az lesz első feladata, hogy önmagában minden egyes tanácsos kialakítsa Krisztus képét. Ez a nagy munka ott kezdődik, amikor a templomba lépve nem állunk meg az ajtónál, hanem még egy lépést teszünk a gyóntatószékig és ott felszabadulva minden bűnünktől, az áldozató-rácsokhoz is elmerészkedünk. Amikor majd kimegyünk a hívek közzé, Krisztus szájával szólhatunk, Krisztus szemével nézhetünk széjjel a Paeslrta-telepen, a Gutzjáhrtelen, vagy a Postaréten. A választások apostoli vallásos szellemben történjenek, hogy a nehéz időkben az új egyházközségi tanácsosok férfiasan megállják a helyüket.

Zsiros Bálint elnök megköszönte a plébános lelkesítő szavait és felőrára felfüggesztette a gyűlést, mielőtt a választó-listákat a választók kitéltették. Ennek eredményeként az 50 tagból álló jelöltek a plébános megválasztottak nyilvánította. Ötös bizottság alakult a választmányi tagok kijelölésére és választmányi tagok a titkos szavazás következtében az alábbiak lettek: Brutyó András, Csizter Kálmán, Gözner István, Kondor József, Kristóf András, Lengyel István, Pálmai Róbert, Perneki János, Springfeld József, Tremli Imre és Zsiros Bálint

A fenti választmány a szükséges püspöki jóváhagyás után saját kebelében megválasztja majd a tisztkart.

A közgyűlés végén Zsiros Bálint felolvasta Brutyó András indítványát, aki javasolta, hogy Széll Lajos dr. aradi egyházközségi elnököt a Mossóty-telepi római katolikusok érdekében végzett munkájáért, érdemeinek elismerésül választák meg tiszteletbeli elnökké. A közgyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadta és

Széll Lajos dr.-t tiszteletbeli elnökké választotta.

A gyűlés befejezésével a megjelentek ismét közös imát mondtak, majd a férfiak a templomba mentek, ahol litánia keretében szentségáldással ért véget a Mossóty-telepi egyházközségi közgyűlése.

— Német gazdasági bizottság Ankarában. Ankarából jelenti a Rador, hogy a török távirati iroda közlése szerint dr. Clodius vezetésével hétfőn reggel német gazdasági bizottság érkezett Ankarába. Mérékadó német helyen kijelentették, hogy Clodius miniszter törökországi útja kereskedelem-politikai jellegű. Clodiusnak nincs más missziója, mint a német-török gazdasági kapcsolatok kimélyítése lehetőségeinek tanulmányozása.

— Virágrendezés mint iskolai tantárgy. Japánban a virágot annyira megbecsülik, hogy még a napár hónapjait is az egyes virágokról nevezték el. Február például a szilvafa, március a barackfa, április a cseresznye, május a lótszvirág, június a lótszvirág, stb. Alig van olyan japáni szoba, amelyik ne lenne izélesen virággal díszítve. A japáni virágrendezés szerint a virágokat nem kötik csokorba, mint nálunk, hanem egyenként helyezik őket egy tartóba, vázába, kosárba, csészébe, vagy kivájt bambuszágba. Ezt azonban utólrhetetlen művészettel csinálják, ügyelve arra, hogy a virág és a tartó között mindig meglegyen az összhang. A virágrendezés tudományát a felkelő nap országában külön intézetekben tanítják s bizony sokat kell elméletileg és gyakorlatilag tanulnia annak, aki meg akarja szerzeni a „virágművészeti iskola” oklevelét.

A világ el lehet készülve egy katonai vagy diplomáciai jellegű meglepetésre

Bernből jelenti a Havas-OFI ügynökség: A „Gazette de Lausanne” című svájci lap berlini levelezője azt írja, hogy

a világ el lehet készülve egy katonai vagy diplomáciai jellegű meglepetésre.

Nincs kizárva, — írja az idézett lap berlini levelezője, — hogy Berlin e pillanatban

a végső döntést készíti elő,

mely azonban nem nyerhető meg csupán az oroszországi hadjáratral, hanem a katonai és diplomáciai adottságok együttesével, az összes frontok eredményei révén.

Lehetséges, hogy az afrikai vonalon újra megkezdődik a tevékenység, mert az éghajlati viszonyok hamarosan megengedik

a hadműveleteket folytatását, melyeket a nagy hőség miatt félbeszakítottak. A svájci lap kiemeli azt a tényt, hogy az afrikai német csapatok hazulról megkapták az ellátásukhoz szükséges összes dolgokat. (Rador.)

A Romániai Magyar Népközség hivatalos közleményei

Gyárfás Elemér dr. a Romániai Magyar Népközség országos elnöke a következőket közli:

Szeptember elsején az országos elnök Parecz György dr. főtitkár kíséretében megjelent Davidescu miniszternél a külügyminisztériumban. Ez alkalommal részletesebben megvitaták azokat a kérdéseket, melyeket az országos elnök augusztus 30-án Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök elé terjesztett. Az országos elnök e megbeszélésről azzal a benyomással távozott, hogy a személyes megbeszélések sok oly kérdés tisztázását és szabatos kifejtését eredményezték, melyek megvilágításra szorultak.

— Zugolódnak a hindu nacionalisták. Sanghából jelenti a Rador: Bangokból érkezett értesülés szerint az angolok nincsenek megelégedve a hindu hadsereg létszámával, bár az közel egymillió ember. Ezért újabb sorozásra tesznek előkészületeket. Hindu nacionalisták nyíltan állást foglaltak az újabb sorozás ellen.

— Hol eszik a legtöbb húst? A statisztika azt mutatja, hogy a húsfogyasztás terén Új-Zéland vezet. Közvetlenül utána a sorban Anglia, az Egyesült Államok és Kanada következik. Ezekben az utóbbi országokban a húsfogyasztás évente fejtenként 80 kilogramm. A művelt népek közül legkevesebb húst a japánok fogyasztanak, átlag tiz kilót évenként.

— Amerikában sok az irástudatlan. Newyorkból jelenti a Rador: A „New-York Daily Herald” szakértői, Perason és Allen megállapították, hogy az irástudatlanság miatt katonai szolgálatra alkalmatlan amerikai állampolgárok száma igen nagy. Május 15-től július 15-ig 91.919 analfabétát kellett fölmenteni a katonai szolgálat alól.

— A méhek munkája. Egy amerikai tudós rendkívül érdekes adatokat közölt nemrégben a méhek életéből. A tudós, aki maga is szenvedélyes méhész, kiszámította, hogy egy méh, kirepülve nektártkereső útjára, mindössze egy tizedred font súlyú nektárral tér vissza — s hogy egy méhkas lakóinak együttesen nem kevesebb, mint hatvanezer kilométert kell berepülniök ahhoz, hogy fél kiló mézet gyűjtsenek.

Ügyeletes gyógyszerárak

Szerdán, szeptember 10-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Danciu (a nagy kórházzal szemben), Vojtek (Regina Maria-ut és Moise Nicocara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coanda-utca sarok) és Bernáth (a vasúti állomással szemben).

Szombattól, szeptember 6-tól szeptember 12-ig Braşovban a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Cuteanu gyógyszerár (Str. Lunga 1) és Schuszer gyógyszerár (Str. Regele Carol 56).

Mozi

Aradon szerdán a mozik műsora a következő: Corso: Buvárhajók előre! (Német film.) Fórum: A levegő hősei (Német film.)

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64
Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Buvárhajók előre

A legendás hírű német tengerészeti dicsősége, győzelme, merészsége, s emberfeletti teljesítményének hősi eposza ez a film. Bámulatra méltó csodálatos harca ez a száma kisebb, de hősiességben s odaadásban nagyobb német tengerészeti Anglia hadiflottájával. Ez már nem is film, ez már egy csodálatos teljesítmény. Ezt a filmet minden embernek meg kell néznie, hogy bepillantást nyerjen a mai történelem izzó kohójába. Főszereplők:

I. Werner, Herbert Wilk, H. Engelmann
Híradó a székely lángokban

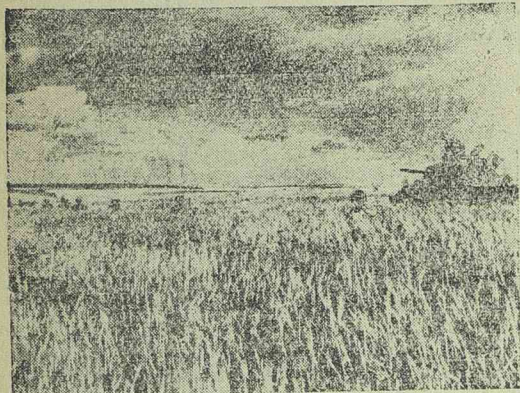
Oszikabátokat, ruhákat fest, tisztít
KNAPP
modernül berendezett vállalata
ARAD, Str. Brătianu 2-4 sz. (Minorita-palota), Episcopul Radu 10 szám

— **Határozás.** Id. Várhol László szeptember 9-én életének hetvenkilencedik évében Aradon elhunyt. Temetése szeptember 10-én, szerdán délután négy órakor lesz a felső-temető halottsházából.

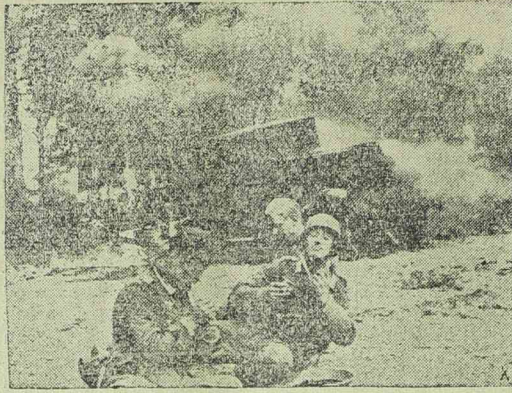
— **Laval egészségi állapota** örvendetesen javult. Párisból jelenti a Rador: Laval vasárnap először kelhetett fel betegágyából s ez alkalommal meglátogatta Marcel Deat-ot, aki tudvalevően vele együtt sebesült meg. Laval reméli, hogy hamarosan elhagyhatja a kórházat.

— **Deportálják a volgamenti németeket.** A Rador newyorki jelentése: A tegnapi reggeli amerikai lapok vezető helyen számoltak be arról a moszkvai hírről, mely szerint a volgamenti németeket a bolsevisták kiszámításra vetik.

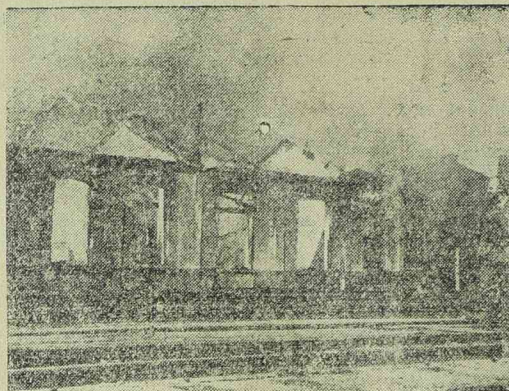
— **Összecusukható ház.** Amerikában egy nagy gyár berendezkedett összecusukható alumínium weekend-házak gyártására. Az újszerű weekend-házak fél óra alatt szétszedhetők és összeállíthatók és könnyen szállíthatók. A ház falait és tetőzetét hőszigetelő anyaggal látták el, így tehát sokkal kellemesebb bennük a tartózkodás, mint a ponyvasátrakban. Szállításuk viszont sokkal egyszerűbb, mint a ponyvasátraké, mert több darabba szétszedve, több ember is viheti, mint az ormótlan nagy és nehéz impregnált vászonsátrakat.

Gabonaföldeken keresztül üldözik a menekülő szovjet egységeket

A heves harcok után jól esik a cigaretta

Román lőté állomás a Kiew—Odessza vonalon

= KÖZGAZDASÁG =

Ujabb korlátozások a gépjármű-forgalomban

Teherjárművek napi száz, bérgepkocsik pedig százötven kilométerre szükséges üzemanyagot kaphatnak

A hivatalos lap legutóbbi számában a nemzeti minisztérium határozata jelent meg, amely újabb korlátozásokat léptet életbe a gépjárműforgalom terén.

A határozat értelmében ötven százalékkal csökkentik a tehergépkocsiforgalmat azokon az utvonalakon, amelyekkel párhuzamosan vasúti forgalom is folyik.

Kivételt képez ebben a tekintetben a Bucuresti—Brasov közötti országút, amelyen a tehergépkocsiforgalom csak huszonöt százalékkal csökken.

A városok közötti áruszállításra eddig használt tehergépkocsik forgalmát teljesen beszüntetik, kivéve azokat, amelyek a vasúti állomásról az üzletbe, lerakatba, vagy házakhoz szállítanak élelmiszert és fűtőanyagot feltéve, ha ezek a járművek a hadsereg részére dolgozó vállalatok, közérdekű intézmények és gazdaságok tulajdonában vannak. Ezeknél is azonban a forgalomban levő járművek számát a feltétlenül szükségesre korlátozzák. A legcsekélyebbre csökkentik azoknak a tehergépjárműveknek a számát is, amelyek a kicsinybeni eladással foglalkozó kereskedőknél vásárolt árut a megrendelő lakására szállítják.

Teljesen megszüntetik a társasgépkocsiforgalmat azokon az utvonalakon, amelyekkel párhuzamosan vasúti forgalom is bonyolódik le. A Brasov—Bucuresti közötti országút itt is kivételt képez, amennyiben ezen a vonalon a társasgépkocsiforgalom csak huszonöt százalékkal csökken. Felére csökken a járművek száma minden olyan társasgépkocsi vállalatnál, amely a közfuvarozásról szóló törvény alapján fejt ki működést és kettőnél több járműve van. A propaganda minisztérium kivételével tilos társasgépkocsival kirándulások és társasutazások rendezése.

Forgalomban maradnak azok a társasgépkocsik, amelyekkel a vállalatok alkalmazottaikat munkahelyükről lakásukra és vissza szállítják. Vasár- és ünnepnapokon azonban ezek a járművek sem közlekedhetnek. Tartálygépkocsik és autótárolók szabadon közlekedhetnek.

Teljesen megszünik azoknak a magángépkocsiknak a forgalma, amelyek nem szorosan a tulajdonos foglalkozásával kapcsolatosak vannak forgalomban.

A zsidók tulajdonában levő magángépkocsikat bármilyen is ezek rendeltetése, tilos forgalomban tartani.

Az állami hivatalok birtokában levő személygépkocsik forgalma a legszükségesebbre korlátozódik.

Közegészségügyi intézmények birtokában levő személygépkocsik száma nem lehet több egy-nél, kivételesen közlekedhetnek a klinikai és kórházi főorvosok, vagy osztályvezető orvosok személyes tulajdonában levő járművek.

Külön engedélytől eltekintve a magángépkocsik husz kilométernél nagyobb távolságra nem hagyhatják el a városok területét.

Nem közlekedhetnek azok a gépjárművek, amelyek olyan személyek birtokában vannak, akik nem foglalkoznak iparszerűen áru és személyszállítással.

Forgalomban maradnak a 85. számú miniszteri döntéssel engedélyezett bérgepkocsik. Forgalomban maradnak továbbá a fémipari üzemek, hadianyaggyárak, kőolaj, gumi, textil, erdőtermelési, élelmiszer-

ipari, bőr és vegyipari, valamint gyógyszerkészítő gyárak személygépkocsijai, amennyiben alaptőkéjük meghaladja a tíz millió leit és állami megrendelést végeznek. A fenti gyárak és üzemek szolgálatában lévő járművek száma a legszükségesebbre korlátozódik és kizárólag az állami megrendelések végrehajtása idején közlekedhetnek.

Legfeljebb egy személygépkocsit tarthatnak üzemben azok a malmok, amelyeknek napi örlőképessége eléri a két vagont, valamint a napi huszezer darab kenyert előállító kenyéripari üzemek.

Egy, legfeljebb két személygépkocsit tarthat a Banca Romaneasca, Banca de Credit Roman, Banca Comerciala Romana, Banca Comerciala Italo-Romana, Banca Albina, Societate Bancara, az Ipari Hitelintézet, a Mezőgazdasági Hitelintézet és a Bányai Hitelintézet.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK AZ ÁRUKIMUTATÁS BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDÉJÉT. Megirtuk, hogy a nemzetgazdasági minisztérium kivételesen három napi halasztást adott azoknak a nagykereskedőknek és gyáraknak, amelyeknek ezernél több cikkről kell kimutatást készíteniük, ha az eredeti terminusig legalább ötszázról már benyújtották. A minisztérium most közli, hogy a szeptember 8-án lejárt határidőt valamennyi kategória részére meghosszabbította. Az új benyújtási terminus szeptember 11.

Földrésznünk négyszázhatvan millió embert tudna ellátni. Wagemann tanár a berlini konjunkturakutató intézet elnöke kimutatta, hogy egész művelhető területének felhasználásával a most háromszáznegyvenhárom millió embert számláló európai kontinens négyszázhatvan millió lelket tudna táplálni. Számos európai ország ugyanis még távolról sem érte el a hektáronkénti termelés legfelsőbb határát és az összes művelhető területek kiaknázása még nagyon távolinak tűnik.

Szigoru élelmiszerellenőrzés. Az egészségügyi minisztériumhoz az utóbbi időben újabb panaszok érkeztek, hogy számos kereskedő romlott élelmiszert hoz forgalomba. A minisztérium utasítást adott az alárendelt szerveknek, hogy gyakori és alapos ellenőrzéssel vessenek véget az ilyen uton történő visszaélésnek.

A Hangya közgyűlése. A Hangya szövetkezeti szövetség október 2-án délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését az intézet auidi székházában. Ugyanaznap délelőtt 11 órakor alapszabálmódosító rendkívüli közgyűlés lesz, amelynek révén minden romániai magyar szövetkezetnek alkalma nyílik, hogy belépjen a Hangya szövetkezeti szövetségbe.

Német és Olaszországba szállít Horvátország baromfit. Az új horvát állam gabonafeleslege ebben az évben érhető okokból jelentéktelen és így komoly gabonakivitelre nincsen lehetőség. Annál kedvezőbb az ország helyzete a várható baromfiexport terén. A legutóbbi számlálási adatok szerint Horvátországban 8 millió 235 ezer darab baromfi van. Az eladásra kerülő mennyiségre egy a német, mint az olasz piac biztos felvevő. Ugyancsak ez a két piac biztosítja a tojás átvételét is. Illetékes horvát gazdasági körökben éppen ezért mindent elkövetnek, hogy a baromfitenyésztés szakszerűbb tételével fokozzák a tojáshozamot.

Forgalomban maradhat a legalább tíz millió le értékű közérdekű munkát végző mérnökök és építésszek személygépkocsija, ha a munka lakhelyükön kívül folyik, a legalább száz hektár kiterjedésű birtokkal, legalább tíz hektár szőlővel, vagy zöldségeskerttel rendelkezőké azzal a feltétellel, hogy a birtok, illetve szőlőültetvény lakhelyétől számított száz kilométeres körzeten belül legyen.

Ténylegesen gyakorló orvosok személygépkocsijának forgalomban tartásához az orvoskollégium előzetes jóváhagyása szükséges.

Vasár és ünnepnapokon csak a rendőrség által engedélyezett számú bérgepkocsik, az egészségügyi intézmények szolgálatában álló járművek, végül a kőolajipari és hadianyaggyártási üzemek személygépkocsijai közlekedhetnek, amennyiben ez utóbbiak ezeken a napokon is dolgoznak. Törvényes ünnepnapok: Január elseje, hatodika, huszonegyediké, március huszonötödike, április huszonharmadika, husvét három napja, május elseje, pünkösd két napja, május tizedike, Hősök Napja, június huszonkilencedike, augusztus hatodika, tizenötödike, szeptember hatodika, nyolcadika, tizenegyediké, október huszonhatodika, december hatodika, huszonötödike, huszonhatodika és huszonhetediké.

Valamennyi jármű részére szükséges üzemanyagot a kibocsátott jegy alapján utalják ki.

Teherjárművek részére legfeljebb napi száz, bérgepkocsik részére legfeljebb napi százötven (Bucurestiben háromszáz) kilométerre szükséges benzín mennyiség adható, magángépkocsik naponta tizenöt liter benzint kaphatnak.

Milyen áruk szállíthatók engedély nélkül Besszarábiába és Bukovinába. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy élelmiszer, ruházati cikkek, lábbelik, orvosságok, szappan, kőolajcikk, fűtőanyag, mezőgazdasági gépek, igavonó állatok, háztartási cikkek, építőanyagok és monopolicikk engedély nélkül szállíthatók a felszabadított területekre.

Határidő napló

SZEPTEMBER 10:

A munkavégzési szerződések utáni négyszázalékos nemzetvédelmi illeték kiszámításánál, ha a felhasználó anyag értéke kisebb a munkánál, a szerződés összértékének negyven százaléka képezi az illeték kivetési alapját.

Kertészetek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendő.

A július 31-ig a vámhivatalhoz érkezett behozatali engedély nélküli áruk utólagos vámolása eddig a napig lehetséges.

SZEPTEMBER 11:

Gyárak, kis- és nagykereskedők eddig a napig tartoznak benyújtani készítményeik árkimutatását a városháza. Feltüntetendő: a július 1-i és szeptember 1-i árak.

SZEPTEMBER 14:

Zártolt juh- és báránybőr birtokosok falun a községében, városban a nemzetvédelmi minisztérium hadfelszerelési államtitkárságához ajánlott levél alakjában eddig a napig tartoznak bejelentést tenni a rendelkezésükre álló készletekről.

SZEPTEMBER 15:

Erdőirtás megkezdése az érvényben levő rendelkezések figyelembevételével.

Belföldi mezőgazdasági gépgyárak kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság árelőellenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

SPORTSEMÉNYEK

Svédország az USA atlétikájának nyomában

A svéd középtávfutók már tulatesznek az amerikai atlétákon

A svéd bajnokság ragyogó eredményeit, röviden már közöltük. Ezekből azonban nem kaphatunk teljes képet északi, sőt jelenleg egész Európa vezető atlétikai nemzetének nagyszerű felkészültségéről. Ezt csak akkor tudjuk értékelni, ha alaposan tanulmányozzuk a bajnokj eredményeket. Különösen figyelemreméltó a svéd középtávfutók nagy tömege és kimagasló eredményei.

A vágatók mérsékeltek

A 100 és 200 m-en Strandberg nagy fölényrel győzött. Az indulók nagy számára jellemző, hogy a 100-on négy, míg a 200-on három előfutamat kellett rendezni. Az eredmények: 100 m: 1. Strandberg 10.7. 2. Nilsson 10.9. 3. Ohlsson 10.9. 4. Lidmann 11.1. — 200 m: 1. Strandberg 22.2. 2. Högström 22.6. 3. Nilsson 22.7. 4. Kinell 23. 400 m-en is volt négy előfutamat és két középfutamat. Az eredmény itt: 1. Ljunggren 48.9. 2. Franzén 49. 3. Bergström 49.2. 4. Röding 50.9.

Az 5000 méteres versenyben 29 futó

Indult. Eleinte nagyon erős volt az iram, 2:08 volt a 800, 4:09 az 1500 ideje. A 3000 még mindig 8:34 volt, de aztán már ellanyhultak, a harcos fiatalok lassan visszaestek, élre ment Hellström és biztosan győzött. A befutó: 1. Hellström 14:33.4. 2. Nilsson 14:37. 3. Larsson 14:41.6. 4. Haglund 14:42.6. 5. Flodquist 14:47.2. 6. Tofté 14:52.4. 7. Svedlund 14:53. 8. Svenman 14:57. 9. Johansson 14:59.

A gátfutók sem rosszak

A 110-es gáton három előfutamat volt. A végeredmény: 1. Lidman 14.3. 2. Arnberg 15. 3. Kristoffersson 15.2. 4. Nilsson 15.4. 5. Lundberg 15.5. — A 400 m-es gátfutásban a három előfutamban kilencen futottak 57-en beül. A döntő: 1. Larsson 52.9. 2. Persson 55.4. 3. Fenning 56. 4. Lundberg 56.5. Ohman 56.3.

Legjobb az átlag a magasugrásban

az összes ugró számok között, 15 induló képesítette magát 180 cm-es ugrással arra, hogy versenyben maradjon. A magasugrás meglepetése volt, hogy az idén már két métert ugró Ödmark nem tudta átugrani a 192 cm-t és kikapott. Az eredmények: 1. Duregard 192. 2. Ödmark 188. 3. Lundquist 188. 4. Lindecrantz 188. 5. Kristoffersson 188. — Távluugrásban csak Stenquist szerepelt jól: 1. Stenquist 722. 2. Johnsson 705. 3. Hallgren 698. 4. Strand 693. — Rudugrásban hárman ugrották át a 4 métert, ez bizony szép eredmény. 1. Gustavsson 410. 2. Wästberg 400. 3. Ohlsson 400. 4. Lange 390. — Hármassugrás: 1. Hallgren 14.66.

2. Johnsson 14.51. 3. Tisén 14.27. 4. Axelsson 14.22.

Nem feltűnők a dobó eredmények

Súlylökés: 1. Bergh 14.58. 2. Fernström 14.46. 3. Hellberg 14.21. 4. Karlsson 14.06. — Diszkoszvetés: 1. Bergh 47.65. 2. Mannerfelt 45.96. 3. Westlin 45.11. 4. Lundström 44.32. — Gerelyhajítás: 1. Atterwalt 65.12. 2. Eriksson 64.58. 3. Pettersson 61.97. 4. Andersson 60.34. — Kalapácsvetés: 1. Ericsson 51.60. 2. Backlund 50.87. 3. Linné 50.24. 4. Thryvelli 49.05.

Sikerült világsucus-várás

A svéd középtávfutók szenzációsak! A 800 m-en a négy előfutamban 19-en futottak 1:58-on belül. A döntő: 1. Malmberg 1:51.5. 2. Nilsson 1:52. 3. Jonsson 1:52. 4. B. Andersson 1:52.6. 5. Bergquist 1:53. 6. Tolf 1:53.8. A svéd szakemberek szerint Malmberg még jobb időre képes és Harbiggal való találkozásától az 1:50.8-as svéd csúcseredmény megjavítását várják.

A bajnokság nagy eseménye azonban mégis csak az 1500 m-es síkfutás volt. Elsősorban ennek a kedvéért ment ki az első napon az előfutamokhoz 14.000, a második napon a döntőre pedig 22.000 néző a stockholmi stadionba. A döntőt a világsucus-várás feszült izgalma előzte meg. A vezetésre Akerberg vállalkozott 58.8 volt az első 400. 2:02 a 800 méter ideje. Hägg mindenütt a nyomában. A harmadik körben Ahlsén ment előre és 3:03.5 mp-re vezette az 1200-at. Häggnek 44.1 mp-es utolsó 300-al sikerült megjavítania a világsucusot, de a helyezettek is remek időket értek el: 1. Hägg 3:47.6, világsucuseredmény. 2. Andersson 3:48.6. 3. Kälarne 3:49.2. 4. Ahlsén 3:50.4. 5. Akerberg 3:52.6. 6. Jansson 3:54. 7. Karlén 3:57.4. A közönség és atlétatársai régen nem látott hatalmas ünneplésben részesítették Hägget.

Amateur-lényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

Timisoara 1., Piața Libertății 4. Tel. 34-30

Az RGT tornászainak házi versenye

Vasárnap délután az RGT begaparti sporttelepén mintegy kétszáz főnyi lelkes néző jelenlétében tartották az egyesület házi tornaversenyét. A versenyt Vajda Ernő testnevelési tanár, az egyesület érdemdus művezetője vezette. A gyakorlatokat a tornászok négy szeren lovon, korláton, gyűrűn és nyújtón mutatták be. Az első osztályú versenyzők vetélkezésében Brell Béla lett az első. 2. Somló Imre. II. osztály: 1. Kerékgyártó József. 2. Baranyi S. 3. Kovács István. A versenyt jól sikerült nehézlabda és Volley-Ball bemutatás követte.

Szlovákia-Horvátország 1:1

A Pozsonyban vasárnap megtartott országok közötti válogatott labdarugó mérkőzésen Szlovákia csapata: Reimann — Radó, Ujvári — Kovács, Podupski, Chedak — Bolcsek, Ferencsik, Árpás, Wisotzky meglepetésszerű döntetlen eredményt ért el a nagy nevekkel álló horvát csapat ellen. A horvátok összeállítása ez volt: Glaser — Brozovici, Dubac — Pukseg, Jasbinsek, Lechner — Beda, Wöfl, Lesnik, Antolkovici, Fink.

Sport hírek mindenfelől

Kovács II, a Chinezul jóképességi csatára, vasárnap este Gataian csatlakozott a Resitaról visszatérő csapathoz és visszatért nyaralásából Timisoarara, megcáfolva ezzel az egyik fővárosi szaklap Timisoararól kapott „rémhírét” a játékos végleges távozásáról.

Jó eredmények voltak az olasz uszóbajnokságokon: 100 m gyors: Costa 1:01.8, 200 m gyors: Arena 2:21.8. 400 m gyors: Signori 5:18.1, 100 m hát: Bergamo 1:14.8. 1500 m gyors: Schipizza 21:25.2. 200 m mell: Viardo 2:57.4. 3x200 m gyorsváltó: Fiume 7:59.8. 3x100 m hátusváltó: Lazio 3:59.3. 3x200 m váltó: Trieszt 9:20.3, olasz csúcseredmény. Műugrás: Cozzi 105.01 és toronyugrás ugyancsak Cozzi 73.28 pont.

A berlini Deutschlandhalleban nagyszabású hivatalos ökölvívó verseny volt. A műsor kiemelkedő pontja az Adolf Heuser-Arno Kölblin találkozó volt, amit Heuser pontozással megnyert.

A VÖRÖS POKOL

Érdekes Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

24

Lábam a földbe gyökerezett, amikor a soffór melől láttam a hóhért leszállani.

A hóhér a sárga Csang volt, a kínai, aki hónapok előtt kivégezte apámat és nekem is a nyakszirtembe lőtt

Ugy remegtem, mint a nyírfalomb a szélben. Szerencse, hogy a kormánykerék mellett ültem, mert ha álltam volna, az izgalomtól talán összeestem volna.

— Leszállasz te is, Dimitrij? — kérdezte Katjusa, amikor a kocsi elhagyta.

— Nem! Nem akarom munkában látni ezt a főttemes kínait. Apám hóhéra volt.

— Akkor tényleg jobb lesz, ha a helyeden maradsz, szegény barátom, — mondta a leány és elsietett.

Láttam még, hogy a katonák a teherautóról leszállított foglyokat, akik között két nő is volt, sorba állították. Aztán elfordítottam a fejemet.

Nemsokára hallottam az első lövést és utána szájszájnyitva álltam még hetet.

Dolgozott a hóhér
Rettenetes érzés vett erőt rajtam.

Emlékezetben újra átéltem azokat a borzalmas éjszakai perceket, amikor magam is ott álltam tizenhat halálraítél között és amikor Csang mellettem álló apámat is agyonlőtte, hogy aztán rám emelje fegyverét.

Ájúláshoz közeli kábulatomból Katjusa hangja ébresztett öntudatra:

— Megtörtént, Méhetünk.

Visszált a kocsiha és én éppen bekapcsolni készültem a motort, amikor hozzánk ugrott a vörös katonák parancsnoka és szólt:

— Tavarisi, a kivégzettek nem itt földeljük el, hanem parancsunk van, hogy a hullákat egy bizonyos helyen megásott meszes gödörbe vigyük és így még nem térünk vissza a városba. Csangnak azonban sürgős dolga van és azért kérem, vigyük magukkal.

Szerettem volna tiltakozni, de tudtam, hogy azt nem szabad megcselekednem. Néma maradtam és helyettem Katjusa felelt:

— Felülhet a kínai. Bevisszük a városba.

Két perc múlva már ott ült a sárga Csang a kocsis hátsó ülésén Katjusa mellett.

Nem lehet azt leírni, hogy milyen érzelmek között vezettem az autót. Lelkem vadabul háborgott, mint a legveszegebb vihar idején a tenger.

A kocsis belső lámpáját nem gyújtottam föl, azonban a külső reflektorfény is megvilágította annyira környezetemet, hogy a volán fölötti kistükörben tisztán láthattam Katjusát és Csangot, amint egymás mellett ültek.

Katjusa mondott valamit oroszul, amire Csang zagyva kínai beszéddel válaszolt és nyilván azt mondta, hogy nem érti a hozzántézett szavakat. Erre aztán az ut további folyamán hallgattak.

Csang merev, kifejeztelen sárga arca mozdulatlan volt és csak néha játszadozott ajka körül halvány mosoly, mint az a kínaiaknál szokásos.

Szerettem volna hátrakiáltani Katjusának:

— Lódd agyon a sárga gyilkost!

De aztán eszembe jutott Katjusa figyelmeztetése, hogy sohasem szabad az autóban olyan személyt agyonlőni, akiről tudják, hogy eltűnése előtt velünk utazott.

Ha Katjusa nem lett volna ott és csak magam utaztam volna Csanggal, akkor nem sokat haboztam volna, hogy mit kelljen csinálnom. Az autót egyszerűen valami utschéli fának, vagy kórákásnak vezettem volna olyan eszevesztett gyorsasággal, hogy bizonyára pozdorjává tört volna. Akkor mindketten elpusztultunk volna, Csang is és én is. Bosszút állítottam volna és öröm lett volna számomra, hogy ezért a bosszuért saját életemmel fizethetek meg.

Zavartalanul értünk a városba és Csangot a csakabörtön előtt letettük.

Szótlanul vittem Katjusát haza, de félóra múlva az autó gondozása után felkerestem. Nagyon felindult állapotban nyitottam be hozzá.

— Tudom, — előzött meg a beszédben, — hogy rettenetes lehetett számodra apád hóhérat vinni és hogy szeretted volna, hogy éppen úgy végezzünk vele, mint azt másokkal tettük. Légy nyugodt, megteesszük.

Es még akkor éjjel részletesen megbeszéltük Csang kínai hóhér kivégzését.

Kikötöttem, hogy az életét én oltom ki.

Katjusa ezt természetesnek találta és békégyezett

Mintegy három hét múlva Csangban megtudtuk Csang lakását — egy délután megjelentünk a hóhérnál.

Katjusa Vladimirovna engem küldött fel a kínaihoz. Nem kellett attól félnem, hogy felismer. Hiszen annak idején, amikor ki kellett volna engem végeznie, éjszaka volt és különben is csak hátulról látott. Attól sem tartottam, hogy a nyakszirtemben észreveszi a befuródott golyónak alig látható helyét, mert a borkabátom alá magas galériu szettetert húztam, amely elől az áliannig, hátul a hajamig ért.

A hóhér odahaza találtam.

— Tavarisi Csang, — szóltam hozzá és egy vörös színű papírlapot nyújtottam át neki.

A hóhér vörös színű nyomtatványon szokta kapni a kivégzési parancsokat. A nyomtatvány kipontozott rovataiba csak a kivégzés helyét és óráját, valamint a kivégzendő személyek számát írják bele. A parancs, amelyet én adtam át Csangnak, úgy szólt, hogy a kivégzés öt órakor lesz Nogin faluban és négy embert kell agyonlőni. Megfigyeltem, hogy Csang először a kivégzendők számát nézte meg és ajkát fitymálva mozgatta. Mintha keveselte volna a munkát. Természetes is, mert hiszen az agyonlövéseket nemcsak különös szenvedéllyel végezte, hanem minden kivégzett ember után külön díjazás is járt neki.

Jelbeszéddel magyaráztam neki, hogy az autót odakint vár és hogy nyomban jönnie kell. Négy óra var. és sietni tanácsos, ha öt órára Nogin faluban akarunk lenni.

(Folytatjuk.)

Rádió

SZERDA, szeptember 10.

Bucaresti: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 A sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Zenei előadás. 19 Irodalmi szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.15 Német zene. 20.30 Németország órája.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna. 7. Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 12.20 Előadás: Történetek az áthatvilágból címmel. 10.45 Divattudósítás. 12.10 Ze-

nekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Cigányzene. 14.30 Hírek. 15 Árfolyamhírek. 15.20 Zongorahangverseny. 15.40 Háziasszonyok beszélgetnek. 15.55 Zene. 16.15 Gyermekelőadás. 16.45 Hírek. 17.15 Előadás. 17.45 Cigányzene. 18.50 Ifjúsági előadás. 18.30 Hanglemezek. 19 Hírek. 19.20 Kosztolányi egyik novellájának felolvasása. 19.50 A rádiózenekar hangversenye. 21 Előadás. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 11.

Bucaresti: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Tarka zene. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19 Művészeti szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna, 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás. 12.10 Szalonzenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.15 Előadás ruszin nyelven, utána hanglemezek. 16.45 Hírek. 17.15 A rádiózenekar hangversenye. 17.35 Felolvasás. 18.10 Előadás. 18.35 Zenekar hangversenye. 19 Hírek. 19.20 Tull Illi gordonkázik. 19.40 Liszt Ferenc életrajzírója. Felolvasás. 20 Vészei Ernő jazz-zongoraszámai. 20.20 A betyár kendője. Népszínmű előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Zene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.30 Hanglemezek. 24 Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szögig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Brătianu 3. Tel.: 28-10. II kerületben: Hayer-tőzsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Maria trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Brătianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Főzni tudó mindenes szeptember 15-re felvétetik. Timisoara IV., Str. Sturdza 60. szám. (3124)

Molnár és malomgépész vidéki vámmalomba azonnalra kerestetik. Érdeklődni lehet Losonc János-nál, Timisoara I. Bulv. Regina Maria 8. (5000)

Jól főző mindenes azonnalra felvétetik. Timisoara II, Str. Vulcan 20. (4923)

Körművesek, ácsok és napszámosok felvétetnek a Standard harisnyagyárral szemben levő építkezésnél. Timisoara II. Cogălniceanu 14. (2191)

Bejárónó ki főzni tud felvétetik. Timisoara Str. Milano 9 földszint. (2194)

Idősebb magányos földbirtokos, szerény igényű, 25-35 évest magyar házvezetőnőt (románul beszélő előnyben) keres pústára. Arad, Str. Sincal 12. (3506)

Bejárónót azonnalra keresek. Arad, Str. Filipescu 8. (3507)

Hádosogsgédet magas fizetéssel felvesszék. Lengyel, Arad. (3504)

Mindenes, idősebb nő, két személyhez, ezorény fizetéssel, azonnali belépésre kerestetik. Dr. Veterányi Viktor, Timisoara I, Str. Vlad. Delamarina 1. (2197)

Allást keres

Középkorú intelligens nő, perfekt német, magyar, beszél románul is, irodai gyakorlatlaltal, keres segédkönyvelő, kiegészítő, vagy üzleti elfoglaltságot. Leveletét „Komoly” jeligére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. alá kér. (3482)

Gépész (hadmentes) állást keres. Diesel, vagy más gépekhez is értő. Macan Ludovic, Arad. Piata Plevnei 1. (3509)

Elsőrendű gazdasszony, intelligens, izraelita, perfekt román, német, magyar kitűnően főz, süti, gyermek nevelésben tökéletes, állást keres. Timisoara II. Piata Badea Cărtan 3 ajtó 12. hátul az udvarban. (2198)

Lakás

Nagyon szépen butorozott nagy uccai szoba 15-re kiadó. Timisoara III. Str. Odobescu 25. (4631)

Lakást keresek Aradon, a belváros területén, szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, október 1-re. „Előre fizető” jeligés címetek Rudolf Mosse Arad, Str. Piata Brătianu 3. alá kérek. (3442)

Csinosan butorozott 2 szoba fürdő- és előszobás garsonlakás, kerti házban kiadó. Cim a timisoarai kiadóban. (4630)

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9-12 és délután 5-7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felső csengő. Str. Take Ionescu mellékutcája. (5003)

Oktatás

Olasz nyelvre kezdőket (diákokat is) bevált módszer szerint, jutányosan oktatok. Biztos, gyors eredmény! Jelentkezőket már csak korlátolt számban vállalhatok. Érdeklődők forduljanak a timisoarai kiadóhoz.

HERSKOV TS AUGUSTA zongoraművész
állami oklevéllel rendelkező zenetanár, szeptember 15-én kezdi meg a zongorakutatást kezdők és haladók részére. Előkézési akadémiái vizsára, tanít modern jazz. Jelentkezni lehet Timisoara III., Vladica Badescu u. 3-1. Telefon 32-30, délután 3-5 óra között

Divattervezői szaktanfolyam szeptember 15-én megkezdődik. Cimeket „Pesten végzett” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (2196)

Német és angol nyelv

tanítását újból megkezdem kezdők és haladók részére. Egyéni és csoportos tanítás. Dr. Kon Ferencz, Timisoara III., Str. Metianu 2. telefon 38 20. Jelentkezni d. u. 3-5 ig.

Adás-vétel

Eladó Timisoaran, a Mehalában, a Str. Magdi 24. szám alatti ingatlan, 546 négyzetűl terjedelemben, két bérházzal és melléképületekkel. Ajánlatok a vételár kifizetésével Dr. Veterányi Viktor ügyvéd, Timisoara I., Str. Vlad Delamarina 1. címre kéretnek. (3131)

Fajtiszta mangalica-malacok kaphatók Jakabffy gazdaságában, Herneacova, gara Recas, Timismegye. (2201)

Bérlakást megvételre keresek. Timisoara I., Bulev. Regele Mihai I. 2. szám, a ház mesternél. (2202)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárakat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Trafik sürgősen eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (2184)

Modern hálósoba- és konyhabutor eladó. Arad, Str. Doamna Balasa 42 sz. (3479)

Veszünk literes üvegeket 10 leiert Flora likörgyár Arad

Győződjön meg róla: Weiszbergerné Donáth Elza kalap- és fűzőüzletében nagy választékban legújabb kalapmodellek. Alakítások előnyös áron, fűzők rendelésre. Arad, Str. Metianu 15. (3511)

Megvételre keresek cca. 3 kgr. tiszta pehelyt. Cimeket ár megjelölésével Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (5001)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Illiomtejkrémet, Illiom-tejszappant és Illiom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében
Timisoara I., Piata I. C. Brătianu

25 méter mészta teherbírásu stráfkocsit megvételre keresek. Cimeket ár megjelöléssel a timisoarai kiadóhiva*alba kérek. (4420)

Eladó villanyerőre működő harisnyaszemfelszedő gép. Hunedoaramegyében nem dolgozhatik. Cimem: Ringler Sándor Deva, Piata Gh. Baritiu 6. (3130)

Jól bevezetett mechanikusműhely eladó. Közlebbi cím: Timisoara, Strada Gen. Doda 3. II. em. Georgescu Ion ügyvédnél. (2203)

Különlék

Kölesön kapható timisoarai ingatlanokra, hosszabb tájarral, előnyös feltételek mellett, beruházási célokra. Ajánlatok az ingatlan megjelölésével „Beruházás” jeligére a timisoarai kiadóhivatalba. (2133)

Kitűnő, bő koszt, elvitelre, mérsékelt áron kapható. Arad, Str. Rusu Sirianu 20, ajtó 2. (3510)

Nyugdíjas urat, teljes ellátással gondozásra vállal, kertes magánházaiban, uri család. Arad, Str. Miron 18. (3505)

Habig, Borsalino, Gyukits kalapokat modern fazonra átdolgozok. Zahringer Timisoara I, Str. Lonovici 4. Püspök palota. (2199)

Bőlyeggyűjtők! Tömegrút, duplákat, sorozatokat, speciál Romániát veszek. Pollák, Timisoara IV., Str. Ion Ghica 5 szám. (2200)

Teljes ellátást adnék I-ső, II-os zsidó-keumi diáknak. Megbeszélés délelőtt 9-től délután 5 óráig. Timisoara I., Strada Aurel Popovici 10. Strada Take Ionescu mellékutcája. (5004)

Igazolvány-írányképek

a FOTO STUDIOBAN a leggyorsabban készülnek
Timisoara .. Piata Libertăti 4.
PÁLYAZAT
A Satul-Mic-i római katolikus, két tanerős magyar tannyelvű elemi iskolában megüresedett egy állás. Pályázhatnak okleveles magyar tanítók vagy tanítónők. Havi fizetés 5000 leu.
IGAZGATÓSÁG

Hirdessen a Déli Hírlapban!